

SABRO HERREDS TINGBOG 1661.

(1)

** tingbogens autorisation.

** skursnævninge.

** ransnævninge for Skjoldlev Sabro og Haldum trediedele.

(2)

10/1 1661.

** Niels Jespersen i Sandby stævnedes Peder Hansen i Randers for vidne, og Jens Rasmussen Stigsen i Hår vidnede, at han på Niels Jespersens vegne var i Randers og begærede betaling af Peder Hansen for 22 skæpper havre, som han havde lagt hos ham i svenskens tid, enten med havre eller med penge.

** Jacob Nielsen i Haldum ved hørings lod fordele efterskrevne for gæld.

** Peder Eriksen i Gjeding et vidne. Mikkil Sørensen i Gjeding vidnede, at Rasmus Jensen Jens Nielsen Peder Keldsen og Klemend Christensen i Kasted købte en stor brun hest af Peder Eriksen den første vinter, svensken kom her i landet, som de ville yde til en stykhest, og lovede at betale ham 7 daler derfor, eller skaffe ham hesten igen, hvilket ikke skete.

** Søren Rasmussen Stigsen i Norring et skifte, dateret 5/12 1660, efter sl Christen Frandsen, som boede og døde i Norring, mellem hans efterladte hustru Maren Sørensdatter og hans søn Søren Christensen hvis arv, hans stedfar Søren Rasmussen annammede og lovede at føde og klæde ham, til han bliver 12 år gammel.

(3)

** Niels Jespersen i Sandby et afkald. Mette Jensdatter i Laurbjerg Niels Nielsen i Ginnerup Jep Jensen i Hallendrup Knud Nielsen i Vilstrup Laurids Nielsen i Askildrup Rasmus Nielsen i Halling Anne Jensdatter i Galtén Mikkil Jensen i Grundfør Jep Jensen i Haldum Jens Jensen i Sandby, samtlige sl Frands Ibsens arvinger i Sandby gav ham afkald for arv og takkede ham godt for rigtigt og ret skifte og redelig betaling.

(4)

17/1 1661.

** Søren Jensen i Århus med opsættelse 6/12 1660 stævnedes efterskrevne for gæld, som han mente, de burde betale inden 15 dage, og da ingen var mødt til gensvar, blev der afsagt dom: enhver bør betale sin gæld inden 15 dage eller derefter at lide nam og vurdering.

(5)

24/1 1661.

** Søren Jensen i Kasted et vidne, og Jørgen Nielsen, barnfødt i Kasted, bekendte, at han havde haft nogle ærerørige ord om Søren Jensens datter Gertrud Sørensdatter, hvilket var sket af uforstand, og han ved intet med hende i nogen måde andet end ærligt og godt er.

** Jørgen Nielsen i Kasted et vidne, og Søren Jensen i Kasted bekendte, at da Jørgen Nielsen for retten havde fragået hans ærerørige ord om hans datter, så lovede han ham aldeles kvit og fri for nogen tiltale.

** Peder Sørensen i Folby stævnedes Niels Olufsen i Folby for gæld 5 daler efter hans brev. sagen blev opsat 14 dage.

** Christen Christensen, forrige slotsskriver på Skanderborg, et stokkenævn og begærede af herredsmændene deres kundskab anlangende hans forhold mod dem næst forleden 2 år, da han var slotsskriver på Skanderborg slot, og efterskrevne vidnede, at han i den meget onde og besværlige tid med flid og allerstørste iver og møjsommelighed både ved slottet og med mange besværlige ridt og udrejser godvilligt og uforsagt havde taget dem i forsvar både hos fjenden de svenske og andre, og var dem tit og ofte til stor hjælp, så vidt han at yderste flid og menneskelighed kunne forskaffe, og han havde i sin bestilling skikket sig meget ærligt kristeligt og vel som det anstår sig en oprigtig og ærlig karl.

(6)

** Niels Jespersen i Sandby på Edel Jensdatters vegne sst stævnedes efterskrevne for betaling af en ko, de bekom af hende til at yde til oberst Aschenberg i svenskens tid, og lovede hende 5 sletdaler, hvorefter der blev afsat dom: de bør hver betale sin anpart deraf inden 15 dage.

(7)

31/1 1661.

** Søren Pedersen i Fårup et vidne. hans brødre Jens Pedersen i Søften og Mikkell Pedersen i Gjeding for retten kendte, at de havde afstået deres lod og part, som de arveligt var tilfaldet efter deres forældre, i den bondegård, Søren Pedersen påboer og takkede ham for god betaling.

** Rasmus Jensen i Sandby et afkald og fremlagde en fuldmagt, hvormed Niels Rasmussen i Sandby giver hans bror Jens Rasmussen Stigsen i Hår fuldmagt til at give Rasmus Jensen afkald for hans arv efter hans sl forældre Rasmus Sørensen og Helle Christensdatter, som boede og døde i Sandby, og nu gav Jens Rasmussen Stigsen på egne og bror Niels Rasmussens vegne og hans brødre Frands Rasmussen Stigsen og Søren Rasmussen Stigsen i Hår på deres egne vegne afkald for arv efter deres sl forældre.

** Jep Jensen i Haldum et vidne. efterskrevne vidnede, at de var med ham i Spørring hos Søren Poulsen og hans hustru Mette Jensdatter og tilbød dem 4 rigsdaler for den kåbe, som tilhører Jep Jensen, og som han tilforn havde vedkendtes hos Mette Jensdatter på Spørring gade, og da taget

taxmærke på, men den var nu ikke så god, som da han tog taxmærke på den, idet kraven var frarevet og en del af kåben var borte.

(8)

** Tomas Rasmussen i Århus på Niels Jensen i Skjoldelev hans vegne lovbød den del og part, nemlig den trediepart, i sl Jens Nielsens gård i Skjoldelev, som hans svoger Christen Jensen tilforn har købt, fædrene jord til fædrene frænder og mødrene jord til mødrene frænder efter loven, og nu tilbød førnævnte Christen Jensen sølv og penge, eftersom hans børn er arvinger i gården. varsel til Niels Jensen Brorsen i Hår.

7/2 1661.

** Peder Sørensen i Folby med opsættelse 24/1 stævne Niels Olufsen i Folby for dom angående gæld efter hans håndskrift, dateret 7/7 1657, og han blev dømt til at betale gælden inden 15 dage.

(9)

** Palle Pedersen i Folby til 4.ting med høringer fordelte efterskrevne.

** Rasmus Justsen i Sabro stævne efterskrevne, som han er i lov for til Jesper Nielsen, som var på Favrskov, som var kontribution i polakkernes tid, og lod dem fordele for gælden.

** Anders Hansen i Haldum til 4.ting lod fordele Niels Rasmussen for 1 rigsdaler, han var Laurids Andersen i Haldum skyldig.

** Jens Rasmussen borger i Århus stævne efterskrevne for restants. sagen blev opsat 14 dage.

(10)

** Niels Nielsen i Århus stævne efterskrevne for gæld til ham og hans mor Maren Olufsdatter, sl Niels Ibsens, og hans sl bror Oluf Nielsen. sagen blev opsat 14 dage.

** Niels Nielsen i Århus fremlagde Niels Mortensen i Hår hans pantebrev til Sidsel Nielsdatter, sl Christen Sørensens i Århus, på 64 sletdaler, hun har betalt til hans svoger Niels Jensen i Hinnerup, og til underpant pantsætter han fjerdeparten af den halve bondegård, han påboer, dateret Århus 5/2 1661 NMS.

(11)

** Niels Nielsen i Århus fremlagde Niels Mortensen i Hår hans pantebrev til Maren Olufsdatter, sl Niels Ibsens i Århus, og hendes datter Karen Nielsdatter, sl Jacob Andersens i Århus, på 100 sletdaler, som de har betalt til hans svoger Niels Jensen i Hinnerup af den sum penge, han var ham skyldig, og han pantsætter derfor et hus, som står på hans gårdsted, dateret Århus 5/2 1661 NMS.

(12)

** Rasmus Balle i Sandby ved 6 høringer lod fordele efterskrevne for det, der tilkommer dem at betale ham og de mænd, som var med ham i København efter KM ordre

** Rasmus Balle lod fordele efterskrevne for hans Københavnsrejse

(13)

14/2 1661.

** Tomas Palle i Søften på hr Johans vegne i Århus lod afhjemle syn på gårde i Haldum, først Jens Germandsens gård, som stod øde uden folk eller fæ, og i Rasmus Pedersen Skægs gård fandtes ej heller den tid folk eller fæ, og i Rasmus Jensens gård var han og hustru tilstede, men der fandtes intet i laden, hvoraf noget kunne udgives.

** Tomas Palle i Søften med fuldmagt af hr Johan Hansen, medtjener til Århus domkirke, efterlyste Jens Germandsen og Rasmus Pedersen i Haldum, eftersom de skal være draget af deres gårde, og hvis de straks forfølger sig til deres gårde og deraf svarer gårdens rettighed, så tilbyder han dem samme gårde at kan bekommes i fæste.

** Villum Sørensen i Lystrup fremlagde et indlæg, at efterskrevne efter dom af Sabro herredsting 6/12 1660 på hr Peder Jacobsens vegne i Fausing havde været i Folby i Maren Munk, sl Peder Pedersens bo, for at gøre ham udlæg for 54 rigsdaler med 15 års rente i alt 114 rigsdaler, og da fandtes der intet gods i boet, som kunne fyldestgøre til udlæg for samme gæld, og da bekendte Maren Munk, at hun havde en gård i Skjoldlev, som Hans Jacobsen påboer, som hun og hendes søn Palle Pedersen tilbød dem at gøre udlæg i, dog et gadehus på samme ejendom at være undtaget.

(14)

** Palle Pedersen i Folby tilbød alle KM tjenere at yde deres landgilde inden 8 dage, med mindre deres bo at skal søges med nam.

** Niels Jespersen i Sandby lod fordele Edel Madsdatter i Haldum for 4 skæpper havre, han er i lov for til hr Søren i Langå.

** Jacob Nielsen i Randers med en landstings stævning stævnedes Kaspar Rudolf von Gersdorf til Ristrup for dom angående en sum penge, han er ham skyldig efter hans obligation. sagen blev opsat 6 uger.

(15)

** Niels Knudsen i Hadbjerg på Edel Jensdatters vegne i Sandby fremlagde et skifte, dateret 5/10 1660, efter sl Mogens Frandsen i Sandby i overværelse af Niels Knudsen i Hadbjerg, som er morbror til sl Mogens Frandsens enke Edel Jensdatter, på hendes og hendes børn Peder Mogensen, som er hos hr Jens Todbjerg i Sæby på Sjælland Knud Mogensen Sidsel Mogensdatter og Mette Mogensdatter, samt sl Mogens Frandsens børn af første kuld, og der blev fordret gæld, først til børnene af første kuld Frands Mogensen Jens Mogensen Peder Mogensen for deres resterende mødrene arv efter tingsvidnes indhold, udstedt på Sabro herredsting 20/7 1633, og dernæst den øvrige gæld, i alt 1557 sletdaler. registrering og vurdering. gårdens ejere er Edel Jensdatter Frands

Mogensen Peder Mogensen Vibeke Mogensdatter hendes husbond Espen Rasmussen i Ris. der blev derefter gjort udlæg for gæld, hvorefter skiftet blev fortsat.

(20)

** Rasmus Justsen i Sabro lod fordele efterskrevne for gæld.

21/2 1661.

** Niels Nielsen i Århus et vidne, at Jens Mikkelsen i Hadsten kendte sig at være Niels Nielsen skyldig 3 sletdaler 1 tønne byg og 1 læs hø.

** Peder Jensen i Sabro et vidne, at Anders Pedersen i Sabro vidnede, at i svenskens tid, da de kontribuerede til oberst Bormand, da annammede Laurids Rasmussen i Sabro en kårde af Peder Jensen og lovede han 14 mark derfor, eller straks levere ham kården igen, hvilket ikke er sket.

** Rasmus Lauridsen i Mundelstrup et vidne, at Jens Andersen sst vidnede, at da polakkerne rejste bort, og heste og vogn skulle udgøres med de mænd af Mundelstrup, da sagde Jens Rasmussen i Mundelstrup, at han havde intet øg til at spænde for deres vogn, men hvem som ville lade et øg udgå, og det ikke kom igen, da ville han betale sin anpart deraf, og da lod Rasmus Lauridsen et øg udgå for proviantvognen, og samme øg kom ikke igen. andre vidnede det samme.

** Simon Pedersen i Fårup et afkald. hans bror Rasmus Pedersen gav ham afkald for arv efter hans sl forældre Peder Lassen og Anne Simonsdatter, som boede og døde i Fårup.

(21)

** Niels Klausen i Skjoldlev lod fordele efterskrevne for gæld.

** Niels Klausen i Skjoldlev lod fordele efterskrevne for gæld.

** Niels Mikkelsen i Fårup lod fordele Jens Christensen i Galten for gæld efter hans brev, dateret 1/3 1657.

** Karen Pedersdatter i Ovstrup stævnedes Jens Bertelsen og Peder Jensen i Hummelure for dom for landgilde 1660. sagen blev opsat 6 uger.

** Jacob Lauridsen, foged på Jernit, på husbond Oluf Parsbergs vegne lod opkræve synsmænd til at syne skove og gårdsparter på hans gods.

(22)

** Rasmus Rasmussen Balle i Sandby et skøde. Frands Nielsen i Storning på sine børn, nemlig Søren Frandsen lille Peder Frandsen Tyra Frandsdatter Maren Frandsdatter og Sidsel Frandsdatter deres vegne og Niels Frandsen i Storning og Peder Frandsen i Borum og med deres far på søskendes vegne solgte og skødede til Rasmus Balle og hustru Margrete Sørensdatter den lod og part, Frands Nielsens børn har arvet efter deres sl oldemor Maren Pedersdatter, som boede og døde i Galten, som hun har arvet og været med at købe i den selvejer bondegård i Sandby, som Rasmus Balle nu iboer.

28/2 1661.

** Jep Jensen i Haldum stævnedes Søren Poulsen i Spørring og hans hustru Mette Jensdatter, og efterskrevne vidnede, at den kåbe, som Jep Jensen vedkendes hos Mette Jensdatter, og som han tog taxmærke på, den syntes de den tid at kunne koste 20 rigsdaler.

** Jens Mikkelsen i Skjoldelev lod fordele Niels Rasmussen i Skjoldelev for 12 skilling, hans anpart at betale i en stud til Rasmus Jensen i Lading.

** Christen Jensen i Skjoldelev et skøde. Niels Jensen i Skjoldelev, sl Jens Nielsens søn sst, solgte til hans svoger Christen Jensen den trediepart i den selvejer bondegård i Skjoldelev, som hans sl far iboede og fradøde, efter sl Jens Nielsens købebrev dateret 24/2 1656.

** Peder Nielsen i Skjoldelev irettelagde en stævning, hvor Mikkell Andersen i Lading tiltaler Jens Christensen i Skjoldelev for en hest, som han skal have sig i forgangen ufredstid tilegnet taget og bortsolgt, som han formener hans morbror førnævnte Peder Nielsen var igen givet af fjenderne for en hest, som han havde, og Peder Nielsen fremlagde et tingsvidne her af tinget, udstedt 8/12 1659, hvori efterskrevne vidnede, at ved kyndelmissetide sidst forleden den tid, brandenborgernes folk lå i kvarter hos dem, da lå en løjtnant hos Peder Nielsen, og han byttede hest med Peder Nielsen, som fik en brun fol, men i bytte tog løjtnanten en staldfærdig okse en stor andel rug og byg 6 tønder havre 1 skæppe malt 1 ny kornsæk 2 økser og andet ståltøj, som ikke kan opregnes, desuden sengeklæder dyner lagner og andre sengeklæder, og desuden en ganske stor sum penge, som han begærede, men som Peder Nielsen ikke kunne udgive, og der foruden alle vinduer at være udslagne, og da løjtnanten drog bort, lod han den brune fol blive i gården, og der kom ingen, som kendtes ved samme fol, før Jens Christensen, som tjente hos ham tog folen uden hans minde og vilje, hvorefter Jens Christensen fremlagde sit svar, at den dag, de brandenborgske ryttere rejste bort fra deres kvarter, da havde de samme dag bekommet en sort gilding af Niels Klausen i Skjoldelev, som straks blev spændt for løjtnantens vogn, og Niels Klausen blev tvunget til at køre med til Rougsø herred, thi både Peder Nielsen og hans folk havde forstukket sig fra gården, og Jens Christensen hørte eller fornemmede ikke, at Peder Nielsen byttede hest med løjtnanten, og andendagen derefter kom Niels Klausen hjem og kom til ham og sagde, at det var hans hest, som han havde fået i bytte for hans sorte gilding, og Peder Nielsen fremlagde et tingsvidne, hvor den brune fol blev vurderet for en snes daler, som han mente Jens Christensen burde betale ham, hvorefter Peder Nielsen fik sit 3.ting over Jens Christensen.

(24)

** Mikkell Jensen i Grundfør på egne og medarvingers vegne stævnedes Poul Andersen i Hår for 10 sletdaler og 4 skæpper rug efter hans håndskrift til Frands Ibsen i Sandby, dateret 18/5 1650, hvorpå der blev afsagt dom: han bør betale sin gæld til sl Frands Ibsens arvinger inden 15 dage.

** Mikkell Jensen i Grundfør på egne og medarvingers vegne stævnedes Peder Simonsen Værum i Hår for gæld til sl Frands Ibsen, som boede i Sandby, nemlig 70 sletdaler, som han har været i lov for til Peder Simonsen Årlev i Hår, og som Frands Ibsen har hentet dom for 5/3 1657, hvori fremlægges tingsvidne 3/7 1640, hvorved bevises, at Frands Ibsen har været i lov for Peder Simonsen Værum for 70 sletdaler, som Peder Simonsen efter dette og et andet tingsvidne 10/3 1642 har tilforpligtet sig at betale, og blev dømt dertil, og nu blev pantebrevet dateret 3/7 1640 fremlagt

angående de 70 sletdaler, som Frands Ibsen er i lov for til Peder Simonsen Værums bror Peder Simonsen Årslev, som han lover at betale til jul 1641, og pantsætter til Frands Ibsen et stykke af deres bondeskov Egelund, som ligger til den gård i Hår, Peder Værum iboer, og Mikkell Jensen irettelagde et tingsvidne af 3/7 1640 og et af 19/3 1657 og en dom 24/2 1642, hvori Frands Ibsen bliver tildømt at betale Peder Simonsen Årslev 70 sletdaler, som han er i lov for, og der blev fremlagt en dom udgangen 5/3 1657, hvori Peder Simonsen Værum blev tildømt at betale Frands Ibsen 70 sletdaler, og nu begærede Mikkell Jensen dom, så mødte Peder Simonsens søn Simon Pedersen og berettede, at hans far var syg og begærede 8 dages opsættelse, hvorefter der blev afsagt dom: Peder Værum bør betale gælden til sl Frands Ibsens arvinger.

(27)

7/3 1661.

** Jens Christensen i Skjolddelev stævnedes Peder Nielsen i Skjolddelev, og efterskrevne vidnede, at Peder Nielsen ikke i dag for 14 dage siden var ved Sabro herredsting.

** Villum Sørensen i Lystrup på hr Peder Jacobsens vegne i Fausing stævnedes Maren Munk, sl Peder Pedersens i Folby, og fremlagde en tilbudsseddel, at da hun er skyldig sl Søren Jensen Frost, borgmester i Århus, hovedstol 56 rigsdaler med rente 64 rigsdaler, som hr Peder Jacobsen er berettiget at indfordre efter sl Søren Jensen Frosts afgang, for hvilken gæld, der er blevet gjort indvisning i Maren Munks gård i Skjolddelev, som Hans Jacobsen påboer, så tilbydes hun at indløse gården inden 2 måneder.

** Peder Nielsen i Skjolddelev på Edel Jensdatters vegne i Sandby tilbød efterskrevne det udlæg, der er udlagt dem på skifte efter sl Mogens Frandsen i Sandby, hvis det ikke straks uden forhaling sker, forhenes hun ikke pligtig dem dertil videre at svare. varsel til Sidsel Nielsdatter i Århus sl Knud Jensens børn i Søften Jens Mortensen i Galten.

(28)

** Simon Pedersen i Fårup et vidne. hans brødre Las Pedersen, som tjener i Kvottrup, og Rasmus Pedersen, som tjener ham selv, bekendte at have annammet af Simon Pedersen betaling for den lod og part, som de arveligt kunne tilfalde i den selvejer bondegård i Fårup, som Simon Pedersen iboer, efter deres sl forældre Peder Lassen og Anne Simonsdatter.

** Simon Pedersen i Fårup et afkald. hans bror Laurids Pedersen gav ham afkald for arv efter hans sl forældre Peder Lassen og Anne Simonsdatter, som boede og døde i Fårup.

** Niels Jensen i Hinnerup et vidne. Niels Mortensen i Hår lovede at betale alt det, han skylder ham, til førstkommende skt Mikkelsdag.

** Jens Mikkelsen i Skjold stævnedes Niels Mortensen i Folby, og lod ham fordele for 3 1/2 mark.

** Laurids Frandsen i Kvottrup lod fordele Søren Poulsen i Fajstrup.

** Niels Pedersen i Sabro på Jacob Nielsens vegne i Århus med opsættelse 24/1 næst forleden stævnedes efterskrevne for dom for gæld efter restants, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnedes bør betale deres gæld efter Jacob Nielsens restants inden 15 dage.

(29)

** Niels Pedersen i Sabro på rådmand Jacob Nielsens vegne i Århus med opsættelse 24/1 stævnedes Christen Germandsen i Vitten for gæld efter fremlagte restants angående fælles bitræer # og anden gæld, og der blev afsagt dom: Christen Germandsen bør betale for bitræerne og gøre regnskab for hvad der derudover kan være dem imellem. # og fremlagde Christen Germandsens brev angående samme bitræer.

(30)

14/3 1661.

** Palle Pedersen i Folby på KM vegne opkrævede efterskrevne synsmænd for at sætte og taksere KM og bøndernes skove i Sabro herred.

** Jens Nielsen i Norring mølle et vidne. efterskrevne vidnede, at Jens Nielsen var jaget fra møllen i fjendetiden og polakkernes tid ungefær 2 år, og desmidlertid ganske fra møllen, formedelst landevejen ligger igennem møllegården med daglige marcheringer af krigsfolket.

(31)

** Peder Pedersen i Århus et vidne. Christen Rasmussen i Ustrup vedkendtes, at han er Peder Pedersen, sl Markus Pedersens bror, skyldig 2 rigsdaler, som han lovede at betale til skt Mikkelsdag.

** Jens Jensen i Fajstrup et vidne. efterskrevne vidnede, at Jens Jensen Skrædder i Fajstrup har skattet lige med de andre inderster i byen, siden svenskerne kom her i landet og indtil en måned før skt Mikkelsdag.

** Rasmus Olufsen, foged på Favrskov, lod opkræve efterskrevne synsmænd for at syne og taksere Mogens Friises bønder og tjenere deres tilliggende skove i Skanderborg og Dronningborg len, såvel selvejere som andre for hvor mange svins olden, skovene kunne tåle, når fuld olden er.

** Niels Mortensen og Jens Rasmussen i Hår stævnedes efterskrevne for deres anpart af 3 stude, de og deres medbrødre i lægd med ham udlagde i deres kontribution, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnedes personer bør betale hver deres anpart inden 15 dage.

(32)

** Peder Pedersen i Århus med opsættelse 31/1 stævnedes efterskrevne for dom angående gæld til hans sl bror Markus Pedersen efter regnskabsbog, og dommen lød: de bør betale inden 15 dage eller derefter lide nam.

** Simon Pedersen i Fårup lod fordele Niels Mikkelsen i Sabro.

** Jacob Lauridsen, foged på Jernit, fremlagde et register med oldensyn på efterskrevne Oluf Parsbergs bøndergårdes skove, hvoraf en stor del af Guds vejrlig er omblæst og nedfaldet, og i fjendetiden ganske forhugget.

(33)

21/3 1661.

** Hans Jacobsen, KM accisemester, forbød alle at bruge håndkværne eller skvætmøller under straf, og ligeledes blev udnævnt to mænd, som skal underskrive med herredsfogden i toldbogen, hvad hver dag indkommer af tolden, og herredsfogden skal lade en kiste forfærdige, hvori tolden kan vel forvares med to hængelåse for.

** Hans Jacobsen KM accisemester lod forkynde forordning om trykt papir.

** Christen Pedersen i Sabro på Rasmus Møllers vegne i Sabro mølle et vidne. efterskrevne vidnede, at Rasmus Møller blev jaget fra Sabro mølle, straks efter at fjenderne kom her i landet, og har været derfra med alle indtil nu ved skt Mikkelsdagstide sidst forleden.

** Peder Nielsen i Skjoldlev lod fordele Christen Groersen i Folby for 4 skæpper rug eller 2 sletdaler efter hans forpligt.

(34)

** Rasmus Olufsen, foged på Favrskov, fremlagde et register med taksering af olden på Mogens Friises tjeneres efterskrevne skove, som var meget forhugget og en stor del af Guds vejrlig omblæst og nedfaldet.

** hr Frands Henriksen i Vitten stævnedes efterskrevne for korn, som de har lånt i tiden 1657-1659, som han formener, de bør betale inden 15 dage, hvilket de blev tildømt at gøre, eller derefter at lide nam og vurdering.

(35)

** Niels Jespersen i Sandby stævnedes alle efterskrevne Vitten mænd for deres anpart af stude og en okse, som Niels Jespersen og de Sandby mænd udlagde i deres kontribution, og stævnedes efterskrevne for anden gæld, og de indstævnedes blev tildømt at betale deres anpart inden 15 dage.

28/3 1661.

(36)

** Palle Pedersen i Folby på KM vegne lod fremlægge et register med taksering af efterskrevne selvejer og fæstegårdes skove for oldensvin.

** Søren Jensen, tolderens tjener, på KM vegne påbød og befalede de to sognefogder i herredet nemlig Christen Sørensen i Haldum og Poul Sørensen i Fajstrup, at de inden 8 dage med to tiltagne mænd tilsiger hver mand i herredet, at de ingen håndkværne må bruge under straf.

** Niels Jensen Brorsen i Farre lovbød den lod og part, hans hustru Margrete Jensdatter er arveligt tilfaldet i den selvejergård i Skjoldelev, som Christen Jensen og Niels Jensen udi boer, efter hendes sl forældre Jens Nielsen og Kirsten (blank), som boede og døde i Skjoldelev, og ovennævnte Christen Jensen, som boer i gården, bød sølv og penge eller skæppeskyld, som den kan tåle over al kongelig tyngde, og ovennævnte Niels Jensen, som også boer på gården, at efterdi han er en arving i gården, skal han også kendes ved den.

** Søren Eriksen i Hadsten lod fordele efterskrevne for oldengæld for Hadsten skov 1658.

** Søren Eriksen i Hadsten lod fordele efterskrevne for brohavre 1660.

(37)

** Anders Hansen i Haldum stævnedes Jep Jensen for hans anpart af en stud, som han lovede for, som blev ydet til en major, som lå i Skanderborg, og som de købte af Peder Andersen, og i lige måde stævnedes efterskrevne for deres anpart af en anden stud, som de købte af Peder Andersen, og der blev afsagt dom: de indstævnedes bør betale efter stævningens indhold.

** Niels Nielsen i Århus med opsættelse 14/2 stævnedes efterskrevne for dom angående gæld efter fremlagte restants, og begærede dom, som lød: de indstævnedes bør betale deres gæld inden 15 dage.

(38)

** Jens Østergård i Lading et vidne. efterskrevne vidnede, at Jens Jensen Østergård i Lading og Peder Jensen i Ustrupgård var ganske drevet fra deres gårde i polakkernes tid mere end et halvt år, formedelst armod, at de ikke var mand for at udgive den pålagte kontribution med de andre mænd i byen, og nu forgangen år 1660 havde de aldeles ingen vårsæd, så de i jorden er så forarmede, at de ikke kan give landgilde eller betale det borgekorn, de har bekommet af Lading kirkeværger år 1656.

** Laurids Hansen i Knudsgård et vidne. efterskrevne vidnede, at 1659 først i februar måned, da blev han så vel som alle folkene i Fajstrup jaget fra byen af plynderi af de brandenborger og kejserske folk, og siden stod Fajstrup by ganske øde, så der ikke var et levende øje mere end 20 uger, og næst forleden år 1660 havde han moksen aldeles ingen vårsæd sået, og derfor er gerådet i stor armod.

(39)

** Rasmus Lauridsen i Lading et vidne. efterskrevne vidnede, at i polakkernes tid var han jaget fra hans gård mere end et halvt år, formedelst han ikke kunne udgive sin pålagte kontribution med de andre i byen, tilmed 1660 havde han moksen aldeles ingen vårsæd i jorden.

** Jacob Nielsen i Randers med opsættelse 14/2 stævnedes Kaspar Rudolf von Gersdorf til Ristrup for dom angående en sum penge, han er ham skyldig med påløbne rente efter hans obligationer, og fremlagde sit indlæg samt von Gersdorfs obligationer til ham, dateret 29/15 1654 20/12 1655 20/12

1657 i alt på 1358 rigsdaler, og hans obligation til Jacob Nielsens søster Karen Nielsdatter, sl Jesper Lauridsens i Randers, dateret 25/10 1657, og der blev afsagt dom: Kaspar von Gersdorf bør betale sin gæld 1444 rigsdaler inden 6 uger, eller Jacob Nielsen bør have indvisning i hans jordegods.

(40)

4/4 1661.

(41)

** Peder Nielsen i Skjoldelev et vidne. efterskrevne vidnede, at da de branderborgere lå i Sabro herred, da lå der to løjtnanter og en major med hans hovmester hos Peder Nielsen i Skjoldelev, men kun majoren havde en vogn med sig, og den tid, de rejste bort, fik de ingen anden vogn med sig fra Peder Nielsens gård end majorens egen vogn, hvorimod Niels Klausen i Skjoldelev fremlagde sit svar, at da den brandenborgske kaptajnløjtnant lå i kvarter hos Peder Nielsen, da lå der en løjtnant i kvarter hos ham, som med gevalt tog øg og vogn fra ham den dag, de brækkede op af kvarteret i Skjoldelev og rejste til Rougsø herred, som han ikke kunne bekomme igen, og om natten lod kaptajnløjtnanten stjæle en sort gilding fra ham, og da han næste dag blev tvunget til at køre proviantvognen til Rougsø, da så han samme hest for proviantvognen, og da han ville have den igen, gav samme kaptajnløjtnant ham en brunstjernet rytterfol for hans hest, og Peder Nielsen blev ikke af med nogen af hans heste og øg samme tid, med han havde ladet de bedste føre til skoven, og af Peder Nielsen og hans folk var ingen til stede samme tid i hans gård.

** Søren Eriksen i Hadsten et vidne om efterskrevne gårde i Sabro herred, som nu er slet øde og ikke beboet af nogen.

** Jesper Jensen i Sandby et afkald. Jens Rasmussen Stigsen i Hår på hans egne vegne Rasmus Jensen i Sandby på hans hustru Karen Rasmusdatters vegne gav ham afkald for den arv, de arveligt kunne tilfalde efter Jesper Jensens hustru sl Karen Christensdatter, som boede og døde i Sandby.

** Søren Jensen, barnfødt i Norring, og nu tjenende i Vejlbj et vidne, og fremlagde et register, at 11/5 1652 tilkom sl Jens Mortensens børn i Norring, nemlig 4 drenge, både efter deres forældre og deres søster Maren Jensdatter, i alt 51 sletdaler, som deres formynder Niels Sørensen i Folby skal gøre rede og regnskab for. varsel til Anne Pedersdatter i Folby og hendes børn Peder Nielsen og Karen Nielsdatter.

(42)

** Anders Rasmussen i Skjoldelev stævnedes efterskrevne for dom angående deres anpart i en okse, som han udlagde for samtlige i kontribution til svensken 1658 og kom til Horsens ved skt Mikkelsdagstide, og der blev afsagt dom: de indstævnede bør betale hver deres anpart inden 15 dage.

** Niels Pedersen i Hår stævnedes Niels Olufsen i Folby for efterskrevne fædrene og mødrene arv, som han har hos sig og forholder et fattigt faderløst barn Anne Jensdatter, hans brordatter, som han mener Niels Olufsen bør fremskaffe eller have indvisning og vurdering i hans bo, hvorpå Niels Olufsen svarede, at da barnet blev taget fra ham, da blev de forligt, at han skulle give barnet halvparten af arven, og resten skulle kvitteres ham, for han har opfødt barnet, hvilket er leveret dem,

og der blev afsagt dom: da der intet rigtigt skiftebrev fremlægges, og der intet bevis fremlægges angående arven, så bør Niels Olufsen levere barnet eller dets formyndere dets arv.

(43)

18/4 1661.

** Niels Pedersen i Sabro på Søren Lauridsens vegne i Nygård med opsættelse 23/2 stævnedes Mikkelsen i Haldum for 8 rigsdaler husbondhold af den gård, han iboer, til Søren Lauridsen, forrige ridefoged til Skanderborg, og Peder Simonsen Værum i Hår for 12 rigsdaler husbondhold af den gård i Hår, han iboer, for hans søn Simon Pedersen og der blev afsagt dom: Peder Simonsen bør betale 12 rigsdaler, han har udlovet til husbondhold, men Mikkelsen, der nægter at have udlovet husbondhold, kan ikke tildømmes at betale, før der fremlægges bevis.

(44)

25/4 1661.

** Søren Sørensen i Lading et vidne. efterskrevne vidnede, at i fjor fra det første, Anders Mikkelsen i Lading begyndte at lægge til byg at så, indtil byggen var sået, desmidlertid brugte han hans tyr i hans plov og mogvogn, og den tid byggen var sået, da sendte han tyren af byen.

** Peder Pedersen i Århus lod afhjemle syn i Kvottrup skov på et stykke skov, som ligger til den halvgård, Laurids Frandsen påboer. varsel til Mikkelsen, barnfødt i Fårup, der nu tjener i Gjeding.

** Peder Christensen i Kvottrup på Margrete Christensdatters vegne i Mundelstrup et pantebrev, og fremlagde en håndskrift, udgivet af Christen Christensen i Mundelstrup til hans søster Margrete Christensdatter i Mundelstrup på 260 sletdaler, hvorfor han pantsætter den halve selvejer bondegård i Mundelstrup, han påboer.

(45)

** Rasmus Olufsen, foged på Favrskov, et vidne. efterskrevne vidnede, at de 30/9 1660 på Ristrup opsagde den obligation dateret 24/1 1657 på 950 rigsdaler, som Kaspar von Gersdorf havde udgivet til Mogens Friis til Favrskov.

** Las Nielsen i Folby med opsættelse 14/3 stævnedes Anne Pedersdatter i Folby for dom angående 24 rigsdaler, som gården, hun iboede, og han nu iboer, er synet i fald for på brøstfældighed og fremlagde synsvidnet angående den gård i Folby, sl Niels Sørensen påboede og fradøde, samt husbondens tilladelse til at foretage syn, underskrevet Havnø Peder Sehefeld, og der blev afsagt dom: Anne Pedersdatter bør betale.

(46)

2/5 1661.

** Søren Jensen, KM tolders tjener, på sin husbonds vegne advarede alle i Sabro herred at de møder på tinge om 14 dage med græspenge for deres fæmon efter KM forordning, og den, der findes at have fordølt noget, da skal det være forbrudt til KM.

** Niels Pedersen på Ristrup lod afhjemle syn på Grundfør mølle for dens brøstfældighed.

** Jens Mikkelsen i Skjoldlev stævnedes efterskrevne i Skjoldlev hver for deres anpart af en kvie, som han 1658 udlagde til svenskens folk i kontribution, hvorpå der blev afsagt dom: de bør betale inden 15 dage.

(47)

** Niels Pedersen, foged på Ristrup, med opsættelse 21/3 stævnedes alle husbondens tjenere for dom angående deres landgilde efter jordebogen, og så mødte Jens Jensen Østergård i Lading og fremlagde alle Ristrups tjeneres svar, hvori de anmoder husbonden om at anse deres fattige vilkår, eftersom de i den lange onde krigstid har udstået så megen stor besværing både med indkvarteringer store skatter og kontribution røveri og plynderi, hvorover de er gerådet i stor armod, og de endnu beskattes hårdt til krigsfolket her i landet, at dette måtte ansees, at de måtte nyde den skånsel som KM tjenere her i herredet, som kun giver en fjerdepart, og der blev afsagt dom: de bør betale deres landgilde, med mindre deres husbond vil benåde dem for denne onde krigstid og deres armods skyld.

(48)

9/5 1661.

** Jens Rasmussen Stigsen i Hår et vidne. Niels Jespersen i Sandby med flere berettede, at han påskeaften sidst forleden 13/4 ydede og leverede kaptajn Rudolf von Offenburg 14 daler 3 mark kontribution af Haldum sogn for april første halvmåned, men han ville ikke give ham seddel derpå. efterskrevne fra andre sogne vidnede ligeledes, at de leverede kaptajn Offenburg i Århus deres sognes kontribution, og de vidnede, at kaptajnen sendte to mænd ud, som fordrede skatten af april måned og truede med at de ville eksekvere dem derfor.

(49)

** Peder Nielsen i Skjoldlev på Edel Jensdatters vegne i Sandby et vidne. efterskrevne vidnede, at de to heste og de to køer, som Sidsel Nielsdatter i Århus blev tilvurderet på skifte efter sl Mogens Frandsen i Sandby, som Sidsel Nielsdatter annammede og har haft hos sig i 6 uger, de blev ført til hendes gård påskeaften sidst forleden og der slået løs, og da var samme fæmon ilde medhandlet, så det ikke var så godt, som da det blev udlagt.

16/5 1661.

** Las Nielsen i Folby et vidne. Peder Nielsen i Skjoldlev på sl Niels Mortensens børns vegne i Folby, nemlig Morten Nielsen Niels Nielsen Peder Nielsen og Jens Nielsen afsagde al den arv, som de kunne tilfalde efter deres sl far Niels Mortensen og deres sl mor Karen Nielsdatter, som begge boede og døde i Folby, så de intet vil arve og heller ikke vil svare til noget tilkrav efter deres sl forældre. varsel til blandt andre Gertrud Lauridsdatter, sl Jacob Nielsens i Århus, Jens Brogård og

Rasmus Nielsen, som var Maren Spørrings arvinger, sl Søren Westens hustru Anne Jensdatter, Christen Nielsen i Skovsrod, Niels Christensen i Flensted.

(50)

24/5 1661.

** Niels Pedersen i Sabro på Søren Lauridsens vegne i Nygård stævnedes Mikkel Mikkelsen i Haldum for dom angående 8 rigsdaler husbondhold, som han har udlovet 1657 af den gård i Haldum, hans mor iboer. opsat 14 dage.

30/5 1661.

6/6 1661.

** Jep Jespersen i Svejstrup et afkald. Niels Jensen i Svejstrup gav ham afkald for arv, han kunne tilfalde efter hans sl far Jens Nielsen Dyr, som boede og døde i Svejstrup.

(51)

** Palle Pedersen i Folby på KM vegne et synsvidne. synsmænd afhjemlede deres syn på efterskrevne KM skove i Sabro herred.

** Las Nielsen i Folby et skiftebrev efter sl Niels Mortensen i Folby, dateret 10/5 1661 imellem hans kreditorer, eftersom arv og gæld af hans arvinger var afsagt, hvor der blev fordret og udlagt efterfølgende gæld. varsel til efterskrevne.

(52)

** Las Nielsen i Folby et vidne. efterskrevne vidnede, at de stævnedes sl Søren Westens hustru i Århus Anne Jensdatter til skifte efter sl Niels Mortensen i Folby, som skete 10/5, men hun mødte ikke.

(53)

** Rasmus Balle lod fordele Mundelstrup og Fårup mænd efter vedtægt for 6 skilling, som de udlovede til Las Nielsen i Folby for en rejse til Skanderborg.

** Rasmus Olufsen, foged på Favrskov, på sin husbonds vegne stævnedes Kaspar Rudolf von Gersdorf til Ristrup for 950 rigsdaler efter hans obligation, dateret 24/1 1657, med efterstående rente, som Mogens Friis formener ved indførselsdom at have indvisning i det gods, som han har til underpant, og fremlagde Kaspar von Gersdorfs obligation, og desuden fremlagde opsigelsesvidne af 25/4 sidst, hvorefter der blev afsagt dom: Mogens Friis skal have indvisning i førnævnte underpant, og hvis det ikke kan tilstrække, så i andet af førnævnte Kaspar von Gersdorfs gods og løsøre.

(55)

13/6 1661.

20/6 1661.

** Palle Pedersen i Folby lod afhjemle syn til en bøgestub i Fristrup skov, som nylig var afhugget og både krop og top var borttaget, og de fulgte sporet ud på heden ad vejen, som løber til Hummelure, og samme dag synede de en grøn bøg i Peder Jensens gård i Hummelure.

27/6 1661.

** Jens Rasmussen i Mundelstrup lovligt opsagde den gård i Mundelstrup, som han påboer, og med fuldmagt af Jens Andersen i Mundelstrup opsagde hans gård, og begge er tjenere til Lyngbygård, at de ikke til førnævnte gårde vil svare deres husbond efter denne dag efter derom sidst udgangne forordning, og efterskrevne vidnede, at de på Lyngbygård opsagde gårdene.

(56)

** Villum Sørensen i Lystrup på hr Peder Jacobsens vegne i Fausing et vurderingsvidne. efterskrevne tolv mænd afsagde deres taksering på den gård i Skjoldelev, Hans Jacobsen påboer, som de satte for bondeskyld, idet hr Peder Jacobsen har fået indvisning i gården for gæld. varsel til Maren Munk i Folby og hendes søn Palle Pedersen.

4/7 1661.

** Anders Holgersen i Sjelle et vidne. efterskrevne Lading mænd bekendte at være ham skyldig for 1658, som de lovede at betale til skt Mikkelsdag.

(57)

** Niels Pedersen i Sabro på Søren Lauridsens vegne i Nygård med opsættelse 24/3 stævnedes Mikkel Mikkelsen i Haldum for dom for 8 rigsdaler husbondhold, han rester med af den gård, hans mor iboer, og fremlagde udtog af KM stedsmålsbog marts måned 1657, Mikkel Mikkelsen i Haldum på den gård, hans mor Karen Olufsdatter oplader for ham, skal give til husbondhold 13 rigsdaler, og der blev afsagt dom: Mikkel Mikkelsen bør betale sit resterende husbondhold inden 15 dage.

(58)

11/7 1661.

** Rasmus Møller i Sabro mølle et afkald. Morten Pedersen i Norring på Peder Jensens vegne i Vivild gav Rasmus Jacobsen i Sabro mølle afkald for den arv, han kunne tilfalde efter hans sl søster Anne Pedersdatter, som boede og døde i Sabro mølle, og Christen Pedersen i Sabro på Peder Sørensens vegne, barnfødt i Hadsten, og på egne vegne og Jens Sørensen i Folby på hustru Maren Pedersdatters vegne gav afkald for arv efter sl Anne Pedersdatter.

** Rasmus Rasmussen Balle i Sandby lod fordele efterskrevne for gæld, de er ham skyldig.

** Rasmus Balle i Sandby lod fordele efterskrevne for deres faldsmål, eftersom de tilforn er delt for hovedsagen, nemlig en Københavnsrejses betaling.

(59)

18/7 1661.

25/7 1661.

** Peder Lassen i Folby på Peder Pedersens vegne i Århus lovbød den lod og part, han har i den halve selvejergård i Kvottrup, som Laurids Frandsen iboer, og Laurids Frandsen bød sølv og penge for førnævnte lod.

1/8 1661.

(mødte ingen folk, blev derfor ingen ting holdt)

8/8 1661.

** Rasmus Jensen Hyrde i Gjeding et vidne. efterskrevne vidnede, at de hørte, at Maren Jensdatter Hyrdekvinde i Gjeding klagede på Christen Christensen i Mundelstrup, da præsten berettede hende, at hun havde hendes sygdom af de slag, Christen Christensen slog hende for 8 dage siden, og hendes mand Rasmus Jensen nu her for retten gav last og klage på Christen Christensen, at han havde gjort hende den skade, hvoraf hun ligger syg, og han fremlagde præstens kundskab, at Maren Jensdatter havde fortalt ham, at Christen Christensen først slog hendes søn blå, da han løb efter 4 nød, som kom over skellet, og forfulgte ham, og da hun bad ham lade være, tog han riven i begge hænder og slog hende i hendes hoved, så hun faldt om, og da tuskede hans hund hende i klæderne, og da hun kom op, forfulgte han hende med hug og slag, og synsmænd aflagde deres syn.

(60)

15/8 1661.

(mødte ingen folk og blev da ingen ting holdt)

22/8 1661.

** Jens Pedersen borger i Århus på hr Niels Jørgensen, forrige sognepræst til Them sogn, hans vegne stævned Margrete, sl Niels Jensens efterleverske i Mundelstrup for en sum penge 63 sletdaler, som hendes sl mand var Laurids Pedersen i Mundelstrup skyldig efter hans håndskrift af 24/6 1649, som er overdraget til hr Niels Jørgensen af Laurids Pedersen i sin gælds betaling, og som han mener, hun bør betale med rente, som i alt bliver 121 sletdaler, og han fremlagde Niels Jensen, forrige foged på Vinderslevgård, hans håndskrift, underskrevet Niels Jensen egen hånd og til vitterlighed Jens Jørgensen byfoged i Viborg, og endvidere fremlagde Laurids Pedersens transport til hr Niels Jørgensen, dateret Viborg 25/6 1649, og nu mødte Margrete sl Niels Jensens i Mundelstrup og fremlagde sit skriftlige svar, at gælden til Laurids Pedersen er for lang tid siden betalt og brevet hjemløst, og hendes sl mand er død 6/2 1660, og da gælden ikke er krævet på 30.dagen efter hans død, men først nu, og da hendes faderløse barn ikke heller er stævnet, formener

hun sig fri for tiltale og fremlagde en håndskrift på, at gælden er hjemløst, og der blev afsagt dom: der kan ikke kendes i sagen, før der bliver stævnet lovligt.

(62)

29/8 1661.

5/9 1661.

12/9 1661.

19/9 1661.

** Palle Pedersen i Folby. efterskrevne vidnede, at Palle Pedersen dette år ikke bekom videre end halvt plovhavre her i Sabro herred, og at efterskrevne gårde var øde dette år, så han intet plovhavre bekom deraf.

(63)

** Frands Rasmussen i Folby et skiftebrev og fremlagde et skifteregister, dateret 9/9 1661, imellem ham og hans børn, nemlig Jens Frandsen Peder Frandsen Rasmus Frandsen og Kirsten Frandsdatter i overværelse af deres farbror Peder Rasmussen i Norring. opregning af bortskyldig gæld, registrering og vurdering. skifte fortsat.

(64)

** Frands Rasmussen i Folby et skiftebrev og fremlagde skifteregister, dateret 9/9 1661, efter sl Jens Sørensen i Folby imellem hans enke Anne Rasmusdatter og hendes børn Anders Jensen og Søren Jensen i overværelse af hendes far Rasmus Pedersen i Vrangstrup og hendes farbror Anders Pedersen i Granslev, og børnenes farbror Peder Sørensen i Folby. opregning af bortskyldig gæld, registrering og vurdering. Rasmus Pedersen og Frands Rasmussen lovede at tage hver et barn til sig og føde og klæde dem, til de bliver 12 år. skifte fortsat.

(65)

** Frands Rasmussen i Folby et afkald. Rasmus Pedersen i Vrangstrup gav ham afkald for den arv, som sl Jens Sørensens søn i Folby Anders Jensen kunne tilfalde efter hans sl far.

** Jens Frandsen i Folby gav hans far Frands Rasmussen i Folby afkald for arv efter hans sl mor Sidsel Jensdatter, som boede og døde i Folby.

** Søren Nielsen Mølgård i Fajstrup et afkald. Jens Jensen i Viby gav ham afkald for den arv, han kunne tilfalde efter hans søster Maren Jensdatter, som boede og døde i Fajstrup.

** Frands Rasmussen i Folby et vidne. Peder Sørensen i Folby bekendte, at alt det, der havde været mellem ham og hans bror sl Jens Sørensen, som boede og døde i Fajstrup, det blev betalt ham på skiftet.

** Søren Christensen i Fajstrup et vidne. efterskrevne vidnede, at siden Søren Christensen kom til Fajstrup by at bo, vidste de ikke andet om ham. end som en god ærlig mand vil egne og anstå i alle måder.

** Søren Christensen i Fajstrup et vidne. Søren Poulsen i Fajstrup bekendte, at dersom han havde talt nogle ukvemsord til Søren Christensen i ubetænksomhed, så vidste han ingen ret eller skel dertil.

(66)

26/9 1661.

** Palle Pedersen i Folby på KM vegne stævned alle KM tjenere i Sabro herred for dom for alt, der resterer efter jordebogen arbejdspenge vedagen og andet, som resterer til Skanderborg. sagen blev opsat 14 dage.

** Rasmus Justsen i Sabro lod fordele Jørgen Madsen i Sabro for hans anpart i et øg, som han for al Sandby lod udgå i svenskens tid til skansen og for anpart af 4 skæpper rug, han skulle have for samme rejse at køre.

** Rasmus Justsen i Sabro stævned alle efterskrevne for dom anlangende tiendekorn, de rester med til Sabro kirke. sagen blev opsat 1 måned.

3/10 1661.

** Palle Pedersen i Folby lod afhjemle syn på efterskrevne KM tjeneres lader i Sabro herred for hvor meget korn, de har høstet i år.

(67)

** Rasmus Olufsen foged på Favrskov et synsvidne. synsmænd afhjemlede deres oldensyn på efterskrevne skove.

** Las Nielsen i Folby et vidne. efterskrevne vidnede, at 9/9 hørte de, at Søren Pedersen i Folby sagde til Las Nielsen sst, at han havde voldtaget noget rug fra ham.

10/8 1661.

17/10 1661.

** Mogens Frandsen i Hinge et pantebrev. Niels Jensen i Skjoldelev kendte sig at være ham skyldig 100 rigsdaler, som han har forstrakt ham med, og han pantsætter ham den halve selvejer bondegård i Skjoldelev, han påboer.

(68)

** Tomas Rasmussen i Århus på Niels Madsen KM tolder sst hans vegne og med hans fuldmagt stævned Kaspar Rudolf von Gersdorf til Ristrup for gæld 300 rigsdaler efter hans fremlagte brev,

og Tomas Rasmussen begærede dom, som lød: Kaspar von Gersdorf bør betale hans gæld inden 6 uger.

(69)

24/10 1661.

** Jens Rasmussen Stigsen i Hår et vidne. efterskrevne vidnede, at det er dem vitterligt, at de efterskrevne Hår mænd er meget forarmede, idet der i år har været så stor misvækst, så de har moksen intet korn, og en stor del af den jord, de skulle have sået med rug, bliver usået, og dersom de skulle udgive den restants, som fordres af Anders Madsen, forrige skriver til Skanderborg, for 1660, kan de ikke få sæd til kommende år og kan ej heller udgive den månedsskat, som fordres af dem til soldater, men en del af dem må gå fra hus og gård.

** Mads Wærn, borger i Århus, stævnedes Kaspar Rudolf von Gersdorf til Ristrup for 82 sletdaler for adskillige varer, han 1658 fik af ham i Kalundborg ifølge hans regnskabsbog, som blev fremlagt, hvorpå der blev afsagt dom: Kaspar von Gersdorf bør betale sin gæld inden 6 uger.

(71)

31/10 1661.

** Niels Olufsen i Folby et afkald. Niels Pedersen Skrædder i Hår gav ham afkald for den arv, Anne Jensdatter, født i Folby, kumme tilfalde efter hendes sl forældre Jens Nielsen og Gertrud Simonsdatter, som begge boede og døde i Folby.

** Niels Jensen i Vitten et vidne. efterskrevne vidnede, at den væring, Niels Jensen påboer, er intet bedre end Rasmus Poulsens halve gård og nogle flere halvgårde i Vitten.

7/11 1661.

** Niels Christensen, degn i Hadsten, lod fordele efterskrevne for resterende degnerente.

** Rasmus Jørgensen i Sandby et synsvidne. synsmænd vidnede, at de var til syn til et stykke rug, som Rasmus Jørgensen havde sået i Jens Mikkelsens jord, hvor der var gjort skade for 2 skæpper rug.

** Palle Pedersen i Folby på KM vegne med opsættelse 26/9 satte i rette, om KM tjenere ikke inden 15 dage bør betale alt, hvad de refterer med til Skanderborg, hvis de ikke med seddel kan bevise, det er betalt, hvilket de blev tildømt.

(72)

** i lige måde for hvad, de refterer med til Anders Madsen, forrige skriver på Skanderborg.

14/11 1661.

** Rasmus Justsen i Sabro et afkald. Jens Andersen i Tilst gav han afkald for den arv, som hans hustru Sidsel Jensdatter arveligt kan være tilfaldet efter hendes sl far Jens Pedersen, som boede og døde i Sabro.

** Rasmus Jørgensen i Sandby lod fordele Peder Jensen i Hadsten for rug.

** Mogens Black i Lerbjerg et vidne. Jens Christensen Black i Lerbjerg vidnede, at det år, før svensken kom i landet 1657, da har Søren Sørensen i Lyngå tid efter anden bekommet af Mogens Black 6 tønder 6 skillings øl.

** Niels Pedersen på Ristrup lod afhjemle syn på alle Ristrups tilliggende skove, som blev takseret og sat for oldensvin.

** Villum Sørensen i Lystrup på hr Peder Jacobsens vegne i Fausing stævnedes Maren Munk i Folby og hendes søn Palle Pedersen for dom angående gæld efter hendes brev, for hvilken gæld, han har fået udlæg i den gård i Skjoldlev, Hans Jacobsen påboer, som han har tilbudt hende at indløse, og da det ikke er sket, om den ikke bør efterfølge ham til ejendom, hvorefter der blev afsagt dom: gården bør følge hr Peder Jacobsen og hans arvinger til evindelig ejendom.

(74)

** Rasmus Justsen i Sabro med opsættelse 26/9 stævnedes Niels Mikkelsen i Sabro og Christen Rasmussen i Ustrup for dom for resterende tiendekorn til Sabro kirke, hvortil Niels Mikkelsen fremlagde en opskrift på den tiende, han havde leveret, og bød sig til regnskab, hvorefter der blev afsagt dom: de bør betale deres resterende tiende.

21/11 1661.

(75)

** Tomas Sørensen i Galten på Mogens Friises vegne et vidne. Christen Lauridsen, skovfoged i Tinning, vidnede, at han så, at Søren Pedersen i Folby havde hugget to birke i Tinning skov, og hans vogn stod ved træerne, som han ville læsse.

** Tomas Sørensen et synsvidne. synsmænd afhjemlede deres syn på de birke, som var hugget i Tinning skov.

** Rasmus Rasmussen i Hadsten lovbød den lod og part, han har arvet efter hans sl far Rasmus Jensen, som boede og døde i Skjød, i den selvejer bondegård i Hår, som Niels Jensen Dal iboer, samt det, han har arvet efter hans sl bror Niels Rasmussen i samme halve bondegård, hvorpå Niels Jensen Dal bød sølv og penge. varsel til Niels Jensen Dal.

28/11 1661.

** Las Nielsen i Folby et vidne. Peder Jensen i Herskind vidnede, at det år svenskens folk var landet mægtigt, da købte Jørgen Simonsen og Dines Rasmussen i Herskind af Las Nielsen, nu i Folby, en brun blisset gilding for at yde svenskens folk til en stykhest, og de lovede ham 8 sletdaler for hesten, når der blev fred i landet, og hesten leverede han i Nygård.

** Niels Jespersen i Sandby på Peder Simonsens vegne i Hår et lovbud, at han på Anders Simonsen, barnfødt i Hår, og nu boende i Erfurt i Thüringen, hans vegne lovbød den lod og part, som han har arvet i den selvejer bondegård i Hår, som førnævnte Peder Simonsen Årslev nu iboer. så fremstod Peder Simonsen Årslev i Hår og bød sølv og penge. varsel til Maren Rasmusdatter i Storning Karen Simonsdatter i Galten Knud Simonsen i Borre Edel Simonsdatter i Gjeding Anders Lassens børn i Søften, nemlig Las Andersen og Elle Andersdatter, Peder Simonsen Værum og Peder Simonsen Årslev i Hår.

(76)

** Peder Simonsen Årslev i Hår et skøde. Niels Jespersen i Sandby på Anders Simonsen i Erfurt i Thüringen hans vegne skødede og solgte til hans bror Peder Simonsen Årslev den part, han arvede i den selvejer bondegård i Hår, som Peder Simonsen Årslev påboer

5/12 1661.

** Palle Pedersen i Folby på Jacob Lauridsens vegne på Jernit lod afhjemle syn på Oluf Parsbergs efterskrevne skove for hvilke umærkede træer, der var hugget. det meste var hugget i fjendetiden.

(77)

** samme synsmænd afhjemlede, ar de havde synet og takseret samme skove for hvor mange svin, der kunne fedes, når fuld olden var.

** Palle Pedersen i Folby på sin søster Karen Pedersdatters vegne i Ovstrup lovbød hendes selvejer bondegård i Hummelure, som Peder Jensen og Jens Bertelsen nu påboer, så fremstod Tomas Rasmussen i Århus på Jacob Lauridsen i Århus mølle hans vegne og gav til kende, at han havde samme gård i pant og tilbød sølv og penge. varsel til Karen Pedersdatter i Ovstrup, nuværende i Siim, Vibeke Henriksdatter sst Christen Pedersen sst og hans børn, nemlig Peder Christensen Anders Christensen og Niels Christensen og lille Peder Christensen og Kirsten Christensdatter Maren Munk i Folby, sl Peder Pedersens, og Palle Pedersen sst og hans børn, nemlig Peder Pallesen Henrik Pallesen Jørgen Pallesen og anden Peder Pallesen.

(78)

** Jesper Mortensen i Vitten et vidne. efterskrevne vidnede, at han først i svenskens tid var jaget fra hans hus og gård nogle gange og fik moksen ingen sæd, og videre i polakkernes tid blev igen jaget fra gården af brandenborgerne, og da af dem frarøvet alt det, han havde, undtaget en eneste ko, og af dem blev hugget i hans hoved, så han lå til badskær i 11 uger, og 1659 bekom slet ingen sæd og 1660 ganske meget ringe del korn sået, og nærværende år også fået en ganske ringe sæd sået, hvorover han er kommet i armod og elendighed.

** Christen Nielsen i Norring et vidne. Peder Sørensen i Lading kendte sig at være ham skyldig 16 sletdaler, som han vil betale til skt Mikkelssdag.

12/12 1661.

** Peder Nielsen i Skjolddelev på Jens Pedersens vegne sst lovbød den lod og part, som Mette Jensdatter i Obstrup Margrete Jensdatter i Ormslev og deres bror Niels Pedersen kan tilfalde efter deres sl far Peder Nielsen, som boede og døde i den selvejer bondegård i Skjolddelev, som deres bror Jens Pedersen påboer, og lovbød den lod og part, som deres mor Karen Jensdatter, nuværende i Obstrup, har i den selvejer bondegård i Skjolddelev, efter førnævnte Margrete Pedersdatters mand Jens Knudsen i Obstrup og Maren Pedersdatters mand Poul Lauridsen i Ormslev og Jens Knudsen i Obstrup på Karen Jensdatters vegne og Niels Pedersen selv på sine egne vegne alle deres fuldmagters indhold.

(79)

** Jens Pedersen i Skjolddelev et afkald. Peder Nielsen i Skjolddelev med fuldmagt af Niels Pedersen førnævnte Jens Pedersens bror i Skjolddelev og af hans søster Margrete Pedersdatter i Obstrup hendes husbond Jens Knudsen og Maren Jensdatter i Ormslev hendes husbond Poul Lauridsen gav ham afkald for al den arv i løsøre, førnævnte tre søskende arveligt er eller kan tilfalde efter deres sl far Peder Nielsen, som boede og døde i Skjolddelev.

** Jacob Lauridsen, sitshaftig på Århus mølle, et skøde. Palle Pedersen i Folby, KM delefoged, fremlagde en fuldmagt, som lyder: kendes jeg Karen Pedersdatter, sl Engelbret von Sindens efterleverske, i Ovstrup, at eftersom min kære frænde Jacob Lauridsen sitshaftig i Århus mølle har købt og betalt mig min selvejer bondegård i Hummelure i Sabro herred, så giver jeg min bror Palle Pedersen fuldmagt til at give ham skøde derpå, og beder min bror Christen Pedersen i Siim med mig at underskrive. Siim 3/10 1661 Karen Pedersdatter egen hånd Christen Pedersen egen hånd, hvorefter Palle Pedersen skødede gården til Jacob Lauridsen.

(80)

** Oluf Tomasen i Hadsten stævnedede efterskrevne for dom for gæld og fremlagde håndskrifter, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnedede bør betale deres gæld inden 15 dage eller lide nam.

(81)

19/12 1661.

(82)

** Erik Madsen i Trige ? lod fordele efterskrevne for 4 sletdaler for øl og mjød, som de Vitten mænd drak det næste år, før svensken kom her ind.

PERSON- OG STEDNAVNEREGISTER

Anders Andersdatter Andersen
Aschenberg
Askildrup
Bertelsen
Black
Bormand
Borre

Borum
Brogård
Brorsen

Christen Christensdatter Christensen
Dines
Dronningborg

Edel
Egelund
Elle
Engelbret
Erfurt
Erik Eriksen

Fajstrup
Farre
Fausing
Favrskov
Flensted
Folby
Frands Frandsdatter Frandsen
Friis
Fristrup
Fårup

Germandsen
Gersdorf
Gertrud
Ginnerup
Gjeding
Granslev
Groersen
Grundfør

Hadbjerg
Hadsten
Haldum
Hallendrup
Halling
Hans Hansen
Havnø
Henrik Henriksdatter Henriksen
Herskind
Hinge
Hinnerup
Holgersen
Horsens

Hummelure
Hyrdekvinde

Ibsen
Jacob Jacobsen
Jens Jensdatter Jensen
Jep
Jernit
Jesper Jespersen
Justsen
Jørgen Jørgensen

Kalundborg
Kaspar
Kasted
Keldsen
Klausen
Klemend
Knud Knudsen
Knudsgård
Kvottrup

Lading
Langå
Las Lassen
Laurbjerg
Laurids Lauridsdatter Lauridsen
Lerbjerg
Lyngbygård
Lyngå
Lystrup

Mads Madsdatter Madsen
Margrete
Mikkel Mikkelsen
Mogens Mogensdatter Mogensen
Morten Mortensen
Mundelstrup
Mølgård

Niels Nielsdatter Nielsen
Norring
Nygård

Obstrup
Offenburg
Oluf Olufsdatter Olufsen
Ormslev

Ovstrup

Palle Pallesen

Parsbergs

Peder Pedersdatter Pedersen

Poul Poulsen

Randers

Rasmus Rasmusdatter Rasmussen

Ristrup

Rougsø

Rudolf

Sabro

Sandby

Sehefeld

Sidsel

Siim

Simon Simonsdatter Simonsen

Sjelle

Skanderborg

Skjoldelev

Skjød

Skovsrod

Skæg

Spørring

Stigsen

Storring

Svejstrup

Sæby

Søften

Søren Sørensdaughter Sørensen

Them

Thüringen

Tilst

Tinning

Todbjerg

Tomas Tomasen

Trige

Tyra

Ustrup

Ustrupgård

Vejlby

Vibeke

Viborg

Viby
Villum
Vilstrup
Vinderslevgård
Vitten
Vivild
Vrangstrup
Værum

Westen
Wærn

Østergård

Årslev

udarbejdet 1997 af Bjarne Nørgaard Pedersen Agernvej 95 DK8330 Beder